

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

9-3 – 7/ 15
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 22635 датум 10. 6. 2015.

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије¹ и члана 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана², на основу информација до којих је дошао поступајући по примљеном обраћању грађанке С. Н., из Свилајнца, а по прибављеном изјашњењу Републичког фонда за здравствено осигурање, сматрајући да ће давањем мишљења допринети унапређењу заштите гарантованих људских слобода и права, Заштитник грађана упућује **Министарству здравља** следеће

МИШЉЕЊЕ

Законом о здравственом осигурању³ прописано да се накнада трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите обезбеђује осигураним лицима, као и пратиоцу осигураног лица, у случају упућивања у здравствену установу ван подручја матичне филијале, ако је здравствена установа удаљена најмање 50 километара од места његовог становања, у складу са одредбама овог закона (чл. 104. ст. 1.). Ставом 3. истог члана прописани су изузеци од става 1. овог - осигураним лицу упућеном на хемодијализу, као и на хемио и радио терапију, детету до навршених 18 година живота и старијем лицу које је тешко душевно или телесно ометено у развоју, упућеним на свакодневно лечење и рехабилитацију у здравствену установу, односно приватну праксу, ван места пребивалишта у друго место на подручју матичне филијале, припада накнада трошкова превоза на основу мишљења лекарске комисије.

Применом наведене одредбе Закона осигураници несметано остварују право на накнаду трошкова превоза за одлазак на хемио терапију у здравствену установу ван свог места становања али на територији исте филијале без обзира на удаљеност, а да неће моћи да остваре исто право при одласку на неопходну хемио терапију у здравствену установу, ван места становања и ван места матичне филијале, која је удаљена мање од 50 км од места становања. Заштитник грађана је мишљења да се на овакав начин различито третира иста категорија осигураних лица, те се стављају у неповољнији положај она лица која су упућена на свакодневно лечење у здравствену установу ван подручја матичне филијале јер на територији матичне филијале не постоје одговарајуће здравствене установе за пружање неопходно потребних здравствених услуга, у односу на лица којима идентична здравствене услуге бивају пружене у здравственој установи на територији матичне филијале.

Заштитник грађана сматра да је неопходно да Министарство здравља иницира измену и допуну чл. 104. ст. 3. Закона о здравственом осигурању, тако што би се у важећем тексту Закона, после речи „на подручју матичне филијале“ дописало „као и ван подручја

¹ "Сл. гласник РС", бр. 98/06.

² „Сл. гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07.

³ "Сл. гласник РС", бр. 107/2005, 109/2005 - испр., 57/2011, 110/2012 - одлука УС, 119/2012, 99/2014, 123/2014 и 126/2014 - одлука УС

матичне филијале, без обзира на удаљеност од места становања“, што би омогућило осигураним лицима која примају хемио терапију, зрачну терапију или обављају хемодијализу да остваре право на накнаду трошкова превоза без обзира на удаљеност здравствене установе и без обзира да ли се здравствена установа налази на подручју или ван подручја матичне филијале, уколико осигураном лицу није обезбеђен или организован санитарски превоз.

Чињенице, околности и разлози

Заштитнику грађана Републике Србије обратила се госпођа С. Н., из Свилајнца, поднеском – молбом за иницирање измене Закона о здравственом осигурању у делу којим је прописано остваривање права на накнаду трошкова превоза (чл. 104.). Поднеском је навела да је после примања одређеног броја хемио терапије у здравственој установи на територији матичне филијале, за које су јој накнађени трошкови превоза, а после обављене операције, неопходно да *шест следећих циклуса хемио терапије и 25 зрачних терпија прими у Клиничком центру Крагујевац*. Клинички центар Крагујевац је удаљен 47 км од Свилајнца и на подручју је Филијале за Шумадијски округ, те јој сходно законским прописима не припада накнада трошкова превоза. У идентичној ситуацију су, како истиче, сви оболели који имају место пребивалишта у Свилајнцу и Јагодини и због тога су стављени у неравноправан положај у односу на оболеле који имају среће да да не морају да се лече ван територије матичне филијале.

Заштитник грађана је пажљиво сагледао позитивно правне прописе релевантне за ову проблематику, првенствено одредбе чл. 104. Закона о здравственом осигурању, као и став Уставног суда Србије изражен у Одлуци У. Бр. 424/2005⁴, те затражио став Републичког фонда за здравствено осигурање (*у даљем тексту: Фонд*) по овом питању.

Фонд је актом 09 бр. 07-114/15-6 од 21. 5. 2015. год. обавестио Заштитника грађана да је током 2013. год., у оквиру Радне групе у Министарству здравља, покренуо иницијативу за измену чл. 104. Закона о здравственом осигурању у смислу да у ставу 1. треба да се бришу речи „ван подручја матичне филијале“, што би значило да сва осигурана лица упућена у здравствену установу које су удаљене од места становања осигураног лица 50 и више километара, имају право на накнаду трошкова превоза, без обзира да ли се здравствена установа налази на подручју филијале или ван подручја филијале. Фонд је такође навео да сматра да истовремено у чл. 104. ст. 3. Закона треба брисати речи „на подручју филијале“, што би омогућило осигураним лицима која примају хемио терапију, зрачну терапију или обављају хемодијализу, да остваре право на накнаду трошкова превоза без обзира на удаљеност здравствене установе од места становања осигураног лица и без обзира да ли се здравствена установа налази на подручју филијале или ван тог подручја, уколико осигураном лицу није обезбеђен или **организован санитарски превоз**.

Фонд је посебно нагласио да подржава иницијативу за измену чл. 104. Закона о здравственом осигурању, уз ограничење да би примену проширеног права осигураних лица на накнаду трошкова превоза, требало предвидети од 01. јануара 2016. год. с обзиром да Фонд у свом Финансијском плану за календарску годину треба да планира одговарајућа средства за ову намену.

Ради свеобухватног сагледавања остваривања права осигураника на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите од Фонда су прибављени и подаци о осигураним лицима која су током 2014. год. упућивана ван подручја филијале у здравствене установе удаљене мање од 50 км од места становања осигураног лица. У претходној календарској години 28 осигураника упућено је на хемодијализу а 1273 осигураника на

⁴ "Сл. гласник РС", бр. 106/06

хемио или на хемио и зрачну терапију. Од овог броја за 332 осигураника био је обезбеђен односно организован превоз санитарским возилом, одн. за сва лица на хемодијализи и најтеже случајеве на хемио или хемио и зрачној терапији.

Заштитник грађана је, сагледавши све околности и расположиве информације у вези са остваривањем права на накнаду путних трошкова осигураницима који су упућени на хемодијализу, као и на хемио и радио терапију у здравствену установу ван подручја матичне филијале у здравствену установу удаљену мање од 50 км од места његовог становања. Приликом сагледавања ове проблематике од посебног значаја је био и став Фонда изражен у достављеном акту 09 бр. 07-114/15-6 од 21. 5. 2015. год. С обзиром да је одредбама чл. 104. ст. 3. Закона овој категорији осигураника (упућени на хемодијализу, као и на хемио и радио терапију) која је упућена на свакодневно лечење и рехабилитацију признато право на накнаду трошкова превоза и уколико је здравствена установа у коју су **упућени ван места пребивалишта на подручју исте матичне филијале**, Заштитник грађана је мишљења да би било оправдано и целисходно признавање права трошкова превоза и за случај упућивања у здравствену установу **ван места пребивалишта и ван подручја матичне филијале и уколико је удаљеност мања од 50 км**, јер се упућују из разлога што на територији матичне филијале ни једна здравствена установа није у могућности да пружи здравствене услуге те врсте. На тај начин би се анулирао тренутно неповољнији положај осигураних лица којима је неопходно свакодневно пружање здравствених услуга у здравственим установама које су удаљене мање од 50 км од њиховог места становања, али ван територије матичне филијале у односу на осигурана лица којима је неопходно пружање свакодневних здравствених услуга исте врсте, али у здравственим установама које се налазе на територији исте матичне филијале.

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Гордана Стевановић

Доставити копију:

- Републичком фонду за здравствено осигурање